

LUẬN ÁN TIỀN SĨ KINH TẾ

LÊ MINH THOA. *Quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội*

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 9 34 04 10

Đô thị hóa ở Việt Nam đã và đang diễn ra với tốc độ nhanh chóng, đặc biệt là ở các thành phố lớn, trong đó có thành phố Hà Nội. Thời gian qua, dân số của Thủ đô Hà Nội tăng nhanh, đô thị hóa phát triển mạnh khiến Hà Nội phải đối mặt với các thách thức nghiêm trọng về biến đổi khí hậu, khủng hoảng năng lượng, môi trường đô thị ngày càng ô nhiễm, nguồn nước sạch khan hiếm... Phát triển đô thị xanh, đô thị thông minh là xu hướng hiện nay trên thế giới, đây cũng là mục tiêu phát triển của thành phố Hà Nội. Đề tài luận án mang tính thời sự và cấp thiết với những giải pháp hữu hiệu nhằm quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội trong thời gian tới.

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và chương 1 tổng quan tình hình nghiên cứu, nội dung chính của luận án được trình bày trong 3 chương (chương 2 đến chương 4).

Chương 2: Cơ sở lý luận, kinh nghiệm quốc tế và trong nước về quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh

Theo tác giả luận án, đô thị xanh là đô thị được đầu tư xây dựng có quan tâm đến điều kiện sống tốt nhất cho mọi dân cư đô thị, giảm thiểu nhu cầu về năng lượng, ít ô nhiễm môi trường, đa dạng về sinh học đảm bảo kiến trúc cảnh quan đô thị có không gian xanh, công trình xanh, có hệ thống giao thông đạt tiêu chuẩn xanh, các

khâu công nghiệp xanh và môi trường đô thị đạt chất lượng xanh, đảm bảo cung cấp các điều kiện tốt nhất về kinh tế, xã hội, môi trường cho cư dân đô thị. Theo đó, quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh là sự tác động có chủ đích, liên tục, có tổ chức, định hướng mục tiêu của các cơ quan quản lý nhà nước, chính quyền thành phố thông qua các thể chế chính sách tác động đến việc phát triển đô thị xanh một cách phù hợp quy luật khách quan và quy luật đặc thù, với các tiêu chí để đạt được mục tiêu chung nhằm phát triển kinh tế - xã hội.

Các tiêu chí đánh giá kết quả quản lý nhà nước về quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh bao gồm: (1) Tiêu chí hiệu lực; (2) Tiêu chí hiệu quả; (3) Tiêu chí phù hợp; (4) Tiêu chí bền vững.

Ngoài các phân lý luận chung, ở chương 2 tác giả còn tổng hợp kinh nghiệm trong quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở một số thành phố như Thủ đô London (Anh), Thủ đô Bắc Kinh (Trung Quốc), các thành phố của Singapore, Thủ đô Stockholm (Thụy điển), thành phố Đà Nẵng và thành phố Hồ Chí Minh (Việt Nam) để rút ra những bài học kinh nghiệm cho quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở Thủ đô Hà Nội.

Chương 3: Thực trạng quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội

Trong quá trình khảo sát thực tế, để đánh giá quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh của chính quyền thành phố Hà Nội, tác giả dựa trên 4 tiêu chí cơ bản: hiệu lực, hiệu quả, phù hợp và bền vững.

Tiêu chí *hiệu lực* được đánh giá qua mức độ tuân thủ pháp luật, các quy định của Chính phủ, thành phố về quản lý đầu

tư phát triển đô thị xanh theo từng quận, huyện một cách phù hợp cũng như việc kiểm tra, giám sát quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội, trong đó: HL1 - Mức độ tuân thủ pháp luật về quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; HL2 - Hiệu lực về kiểm tra giám sát quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; HL3 - Chính sách thu hút vốn đầu tư phát triển đô thị xanh; HL4 - Chính sách thu hút, tuyển dụng cán bộ, công chức, viên chức trong công tác quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh.

Kết quả khảo sát cho thấy: HL1 được 10% người trả lời hoàn toàn đồng ý, tỷ lệ đồng ý là 70%, tỷ lệ trả lời “bình thường” là 20%. HL2 chưa được đánh giá cao, tỷ lệ hoàn toàn đồng ý là 20%, đồng ý chỉ 30%, bình thường là 50%. Với HL3, tỷ lệ hoàn toàn đồng ý là 10%, đồng ý 50%, bình thường 40%. Với HL4, tỷ lệ người trả lời hoàn toàn đồng ý là 20%, tỷ lệ đồng ý lên tới 60%, bình thường chỉ 20%.

Tiêu chí *hiệu quả* được đánh giá thông qua lợi ích mang lại cho thành phố, đáp ứng được mục tiêu đề ra. Kết quả đánh giá tiêu chí hiệu quả của công tác quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội như sau: Hiệu quả thực thi các quyết định, quy định (HQ1) chưa được đánh giá cao, tỷ lệ đánh giá bình thường chiếm 50%, đồng ý 40%, hoàn toàn đồng ý 10%. Hiệu quả thông qua lợi ích đầu tư phát triển đô thị xanh mang lại cho thành phố (HQ2) được đánh giá rất cao, 70% người trả lời đồng ý với điều này. Với hiệu quả về kiến trúc cảnh quan, sinh thái và môi trường đô thị đem lại cho người dân (HQ3) thì 75% đồng ý, 15% bình thường, 10% hoàn toàn đồng ý.

Tiêu chí *phù hợp* của quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội được đánh giá hệ thống quản lý cần tuân thủ tiêu chuẩn, quy định kỹ thuật tương

ứng. Các tiêu chí cụ thể là: PH1 - Phù hợp chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; PH2 - Đầu tư phát triển đô thị xanh phù hợp với xu thế của thời đại, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Hà Nội; PH3 - Phù hợp với xu thế phát triển chiến lược, quy hoạch, kế hoạch quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; PH4 - Phù hợp với trình độ tiến bộ khoa học công nghệ; PH5 - Đầu tư phát triển đô thị xanh là phù hợp với xu thế ứng phó sự biến đổi khí hậu toàn cầu.

Với PH2, PH4, PH5 thì 100% hoàn toàn đồng ý. Những việc này được nhận định là phù hợp xu thế thời đại, phù hợp với phát triển kinh tế, phù hợp với trình độ tiến bộ khoa học công nghệ, phù hợp với đối phó biến đổi khí hậu. PH3 được 30% ý kiến trả lời đồng ý, 70% hoàn toàn đồng ý.

Tiêu chí *bền vững* về quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội được đánh giá thông qua: việc tăng trưởng đô thị xanh, phát triển năng lượng sạch đô thị, năng lượng tái tạo; ổn định được quy mô, cải thiện và nâng cao chất lượng cuộc sống của cư dân đô thị; nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo để nâng cao trình độ dân trí, góp phần xây dựng nếp sống văn minh đô thị, phát triển kinh tế; sử dụng quỹ đất đô thị hiệu quả và phát triển bền vững. Các tiêu chí bền vững được đưa ra để người trả lời đánh giá gồm: BV1 - Chính sách quản lý đầu tư bổ sung cho chiến lược phát triển tăng trưởng xanh của Chính phủ ban hành; BV2 - Số lượng, cơ cấu bộ máy công chức trong công tác quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; BV3 - Tạo ra các khu đô thị xanh bền vững, quản lý trường tồn, ít thay đổi, không xáo trộn; BV4 - Chiến lược, quy hoạch kế hoạch phát triển đô thị xanh cần hướng tới phát triển bền vững quy hoạch

chung của thành phố Hà Nội. Kết quả khảo sát cho thấy: BV1 được 100% người trả lời hoàn toàn đồng ý. BV2 có tỷ lệ đồng ý là 60%, 20% hoàn toàn đồng ý, 20% bình thường. Với BV3, tỷ lệ đồng ý là 70%, hoàn toàn đồng ý 30%. Còn với BV4, 20% đồng ý và 80% hoàn toàn đồng ý.

Tác giả đánh giá, nhìn chung quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội đã đạt được một số thành công nhất định: Việc phân bổ vốn và kế hoạch vốn về đầu tư phát triển đô thị xanh phù hợp với chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển đô thị chung của thành phố Hà Nội, phù hợp với phát triển kinh tế - xã hội, nhu cầu đầu tư của thành phố; Việc đầu tư phát triển đô thị xanh có trọng tâm, trọng điểm, không đầu tư dàn trải, công tác kiểm tra, giám sát việc đầu tư phát triển đô thị xanh ngày càng được sát sao hơn, tăng cường hơn và dần hoàn thiện hơn. Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội còn những hạn chế nhất định (về: công tác lập lập quy hoạch đô thị nói chung, lập quy hoạch đô thị xanh nói riêng; công tác triển khai thực hiện quy hoạch; bộ máy quản lý đô thị; công tác giám sát, thanh tra, kiểm tra; pháp luật về quản lý đô thị...).

Chương 4: Giải pháp hoàn thiện quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội

Theo Mục tiêu phát triển đô thị ở thành phố Hà Nội đến năm 2030 tầm nhìn 2050 của Chính phủ, Hà Nội sẽ phát triển đô thị theo hướng xanh - văn minh - hiện đại

- thông minh theo hướng bền vững. Theo Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội và Quy hoạch chung Thủ đô đến năm 2030 tầm nhìn đến năm 2050, Hà Nội được kỳ vọng sẽ là một thủ đô xanh - văn hiến - văn minh - hiện đại. Theo tác giả luận án, để đạt được các mục tiêu này, công tác quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở Hà Nội thời gian tới cần chú trọng vào những nội dung sau: 1) Hoàn thiện công tác quy hoạch đô thị, tăng cường công tác kế hoạch hóa đầu tư phát triển đô thị xanh cho thành phố Hà Nội trong những năm tới; 2) Hoàn thiện khung khổ pháp lý, hệ thống chính sách có liên quan đến quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh ở thành phố Hà Nội; 3) Tăng cường huy động các nguồn vốn đầu tư phát triển đô thị xanh - hiện đại ở Hà Nội trong thời gian tới; 4) Tăng cường công tác quản lý của chính quyền thành phố Hà Nội trong việc đầu tư phát triển đô thị xanh; 5) Hoàn thiện cơ cấu tổ chức, bộ máy chính quyền các cấp và cơ chế quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh; 6) Tăng cường chức năng quản lý của chính quyền các cấp quận (huyện) trong việc quản lý đầu tư phát triển các khu đô thị xanh trên địa bàn; 7) Tăng cường quản lý công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát của chính quyền thành phố trong quản lý đầu tư phát triển đô thị xanh.

Luận án được bảo vệ thành công tại Hội đồng chấm luận án cấp học viện, họp tại Học viện Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đầu năm 2019.

HOÀI PHÚC
giới thiệu